

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 25 czerwca 2024 r.

Poz. 5775

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.171.2024.6

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 20 czerwca 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609 i 721)

orzekam

nieważność § 2 pkt 5 oraz § 3 ust. 1 pkt 5 w zakresie zwrotu: "ważny interes dłużnika lub" uchwały nr II/17/2024 Rady Gminy w Doruchowie z dnia 24 maja 2024 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty oraz rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Doruchów oraz jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania tych ulg - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 24 maja 2024 r. Rada Gminy w Doruchowie podjęła uchwałę nr II/17/2024 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania terminu spłaty oraz rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Doruchów oraz jej jednostkom organizacyjnym, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania tych ulg, zwaną dalej "uchwałą".

Uchwałę podjęto na podstawie: "art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609) oraz art. 59 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 27 maja 2024 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Przedmiotową uchwałą Rada Gminy w Doruchowie ustanowiła szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym.

Zgodnie z treścią art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.) zwanej dalej jako "ustawa", "W przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13, mogą być umarzane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4".

Jak stanowi art. 59 ust. 2 ustawy, "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg".

Jednocześnie zgodnie z art. 59 ust. 3 ustawy, "Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1".

Z kolei zgodnie z art. 56 ust. 1 ustawy: "Należności, o których mowa w art. 55, mogą być z urzędu umarzane w całości, jeżeli: 1) osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł; 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie; 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne; 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji; 5) zachodzi interes publiczny".

W § 2 pkt 5 uchwały Rada Gminy w Doruchowie zdefiniowała ustawowe pojęcie: "ważnego interesu dłużnika". Organ nadzoru wskazuje, że przyjęta przez radę regulacja § 2 pkt 5 uchwały wykracza poza zakres upoważnienia ustawowego z art. 59 ust. 2 ustawy, bowiem nie mieści się ona w pojęciu zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności cywilnoprawnych. Podkreślenia wymaga, iż pojęcie "ważnego interesu dłużnika" (jedna z przesłanek wymienionych w art. 59 ust. 1 ustawy) jest terminem nieostrym, który ma charakter klauzuli generalnej. Oznacza to, że jego treść powinna być oceniana w kontekście konkretnej, indywidualnej sprawy przez organ do tego uprawniony w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy. Zastosowanie takiej przesłanki zostało więc pozostawione uznaniu organu rozstrzygającego. Zatem Rada Gminy w Doruchowie nie może w żaden sposób określać i uściślać przesłanek unormowanych w art. 59 ust. 1 ustawy. Wobec powyższego należy uznać, że § 2 pkt 5 uchwały został wydany z istotnym naruszeniem art. 59 ust. 1 i 2 ustawy.

W § 3 ust. 1 pkt 5 uchwały Rada Gminy w Doruchowie uregulowała, iż: "Należności pieniężne mogą być umarzane z urzędu w całości, jeżeli: zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny".

W ocenie organ nadzoru przyjęta przez Radę Gminy w Doruchowie w § 3 ust. 1 pkt 5 uchwały przesłanka udzielania z urzędu ulg w spłacie należności cywilnoprawnych została ustalona z istotną modyfikacją upoważnienia ustawowego z art. 59 ust. 3 ustawy w związku z art. 56 ust. 1 pkt 5 ustawy. Należy wskazać, iż Rada Gminy w Doruchowie uzależniła możliwość przyznania z urzędu wskazanej ulgi w spłacie należności także od wystąpienia przesłanki określającej możliwość umorzenia należności na wniosek z art. 59 ust. 1 ustawy, tj. ważnego interesu dłużnika. Należy wskazać, iż przesłanka ważnego interesu dłużnika dotyczy możliwości udzielenia ulg w spłacie należności na wniosek dłużnika, a nie z urzędu.

W ocenie organu nadzoru Rada Gminy w Doruchowie miała upoważnienie ustawowe na mocy art. 59 ust. 3 ustawy do postanowienia o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 59 ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy, ale nie miała upoważnienia ustawowego do modyfikowania w rozpatrywanej uchwale przesłanek ustawowych określonych w art. 56 ust. 1 ustawy.

Organ nadzoru stwierdza, iż wskazanie w § 3 ust. 1 pkt 5 uchwały zwrotu: "ważny interes dłużnika lub" stanowi istotne naruszenie art. 59 ust. 3 ustawy w związku z art. 56 ust. 1 pkt 5 ustawy.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji rozstrzygnięcia nadzorczego.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy w Doruchowie

Wójt Gminy w Doruchowie